

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Lenky Matyášové, Ph.D. a JUDr. Jakuba Camrdy, Ph.D. v právní věci žalobkyně: **G. M. G.**, zastoupená JUDr. Antonínem Kubičkem, advokátem se sídlem Opava, U Lučního mlýna 16, proti žalované: **Vězeňská služba České republiky, Věznice a ústav pro výkon zabezpečovací detence Opava**, se sídlem Opava, Krnovská 68, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 11. 7. 2011, č. j. 22 A 119/2011 - 4,

t a k t o :

- I. Návrh žalobkyně na zrušení ustanovení zástupce JUDr. Antonína Kubička a na ustanovení nového zástupce **se z a m í t á .**
- II. Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- III. Žalované **se n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Odměna ustanovenému advokátovi JUDr. Antonínu Kubičkovi **se n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

[1] V záhlaví označeným usnesením Krajský soud v Ostravě (dále jen „krajský soud“) odmítl žalobu žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) proti rozhodnutí žalované „*nevydat rozhodnutí o zamítnutí žádosti žalobkyně ze dne 13. 6. 2011 o sjednání nápravy písemně k rukám žalobkyně.*“

[2] Usnesení krajského soudu napadla stěžovatelka včasnou kasační stížností. V kasační stížnosti ze dne 29. 7. 2011 stěžovatelka obecně namítala, že usnesení krajského soudu, jímž odmítl její žalobu proti rozhodnutí žalované, je nezákonné ve smyslu § 103 odst. 1 písm. e) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), neboť žalobou napadené „rozhodnutí“ je přezkoumatelné ve správním soudnictví. K žádosti stěžovatelky krajský soud usnesením ze dne 30. 9. 2011, č. j. 22 A 119/2011 - 17, ustanovil jejím zástupcem JUDr. Antonína Kubička, advokáta. Ustanovený zástupce k výzvě soudu kasační stížnost nedoplnil.

[3] Žalovaná se ke kasační stížnosti ve stanované lhůtě nevyjádřila. Ve sdělení ze dne 12. 3. 2012 uvedla, že v posuzované věci nebyl vydán žádný správní akt. Danou věc řešil zástupce vedoucího oddělení výkonu trestu ústně při seznamování stěžovatelky se svým vyjádřením k její žádosti.

[4] Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného usnesení (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatelka byla účastníkem řízení, z něhož napadené usnesení vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[5] Posléze Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadené rozhodnutí krajského soudu netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[6] Nejvyšší správní soud předeseílá, že v posuzovaném případě stěžovatelka kasační stížností napadla usnesení krajského soudu o odmítnutí návrhu. Takovou kasační stížnost lze opřít pouze o důvody nezákonnosti tohoto rozhodnutí dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 – 98, všechna rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná na internetové adrese www.nssoud.cz). Pod tento důvod spadá i případ, kdy vada řízení před soudem měla nebo mohla mít za následek vydání nezákonného rozhodnutí o odmítnutí návrhu (viz též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 12. 2005, č. j. 6 As 4/2004 - 53).

[7] Jelikož tedy kasační stížnost nesměřuje proti meritornímu rozhodnutí, nebude se ani Nejvyšší správní soud moci zabývat věcí samou, tj. nebude se zabývat otázkou zákonnosti žalobou napadeného postupu žalované. Předmětem posouzení Nejvyššího správního soudu v daném řízení bude toliko otázka, zda krajský soud postupoval správně, když žalobu stěžovatelky podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. odmítl po té, co dospěl k závěru, že směřovala proti úkonu žalované, který je dle § 70 písm. a) s. ř. s. ze soudního přezkoumání vyloučen, neboť není rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s.

[8] Z předloženého spisového materiálu vyplynulo, že dne 13. 12. 2011 bylo krajskému soudu doručeno podání, ve kterém stěžovatelka žádá soud, aby ustanoveného advokáta zprostil povinnosti ji v dané věci zastupovat a ustanovil jí nového zástupce z řad advokátů. Jako důvod své žádosti stěžovatelka uvedla, že ustanovený zástupce ji sice ve věznici navštívil, avšak nadále s ní nekomunikuje a kasační stížnost dosud nedoplnil. Při posouzení tohoto návrhu Nejvyšší správní soud vycházel ze zákonných podmínek pro ustanovení zástupce soudem, tak jak jsou stanoveny v § 35 odst. 8 s. ř. s. Přitom soud na jedné straně vážil zájem stěžovatelky na tom, aby jí byl pro dané řízení ustanoven nový zástupce z řad

advokátů, na druhé straně pak soud zohlednil náklady, které by státu v důsledku zastoupení stěžovatelky takto nově ustanoveným advokátem vznikly.

[9] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že v daném případě nejsou dány důvody pro zrušení ustanovení JUDr. Antonína Kubička zástupcem stěžovatelky a pro ustanovení nového zástupce z řad advokátů. K uvedenému závěru Nejvyšší správní soud vedly následující důvody.

[10] Podle § 35 odst. 8 s. ř. s. platí, že: *„navrhovatel, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát; hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování osoby uvedené v odstavci 2 platí v takovém případě stát.“*

[11] Z citace uvedeného zákonného ustanovení vyplývá, že účastníku řízení lze ustanovit zástupce tehdy, jestliže jsou kumulativně splněny dvě podmínky, tj. musí jít o účastníka, u něhož jsou dány předpoklady pro osvobození od soudních poplatků a dále musí být ustanovení zástupce soudem v určitém konkrétním případě nezbytné pro ochranu práv takového účastníka.

[12] Stěžovatelka byla od soudních poplatků osvobozena usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 30. 9. 2011, stěžovatelce byl zástupce z řad advokátů ustanoven, stěžovatelka tedy je v daném řízení advokátem zastoupena. Nejvyšší správní soud při posouzení potřebnosti právního zastoupení vycházel především z toho, že v daném případě je kasační stížností napadeno rozhodnutí, jímž krajský soud žalobu stěžovatelky odmítl podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. V takovém případě je Nejvyšší správní soud v řízení o kasační stížnosti oprávněn toliko zkoumat, zda rozhodnutí krajského soudu a důvody, o které se toto rozhodnutí opírá, jsou v souladu se zákonem. Z obsahu předmětné kasační stížnosti je zřejmé, že je opřena o důvody podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., je projednatelná a lze o ní bez dalšího rozhodnout.

[13] Nejvyšší správní soud tudíž neshledal důvody pro to, aby v daném případě zprostil ustanoveného advokáta povinnosti stěžovatelku zastupovat, a aby stěžovatelce ustanovil nového zástupce z řad advokátů, neboť takový postup není nezbytný k ochraně jejích práv. Zdejší soud naopak zohlednil skutečnost, že navrhovaným postupem by v rozporu se zásadou ekonomie řízení vznikly státu neopodstatněné náklady. Nejvyšší správní soud tedy návrh stěžovatelky na zrušení ustanovení JUDr. Antonína Kubička jejím zástupcem a na ustanovení nového zástupce z řad advokátů zamítl. Stěžovatelka tak zůstává s ohledem na shora uvedené v řízení o kasační stížnosti zastoupena krajským soudem ustanoveným advokátem.

[14] Za zásadní pro posouzení zákonnosti kasační stížností napadeného rozhodnutí považuje Nejvyšší správní soud v daném případě skutečnost, že stěžovatelka ve své žalobě ze dne 16. 6. 2011 brojí proti rozhodnutí zástupce vedoucího oddělení výkonu trestu žalované, npor. Mgr. K. B., *„nevydat rozhodnutí o zamítnutí žádosti žalobkyně ze dne 13. 6. 2011 o sjednání nápravy písemně k rukám žalobkyně“*, tedy nikoliv proti samotnému úkonu žalované, kterým byla zmíněná žádost vyřízena, resp., jímž nebylo žádosti vyhověno. Přitom je třeba zdůraznit, že se nejedná pouze o formulační nedostatek předmětné žaloby, neboť Nejvyššímu správnímu soudu je z úřední činnosti známo, že stěžovatelka u Krajského soudu v Ostravě napadla samostatnou žalobou též vlastní „rozhodnutí“ žalované ze dne 16. 6. 2011 o zamítnutí žádosti stěžovatelky o *sjednání nápravy*.

[15] Tuto žalobu stěžovatelky krajský soud taktéž odmítl podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. jako nepřipustnou a v řízení o kasační stížnosti proti zmiňovanému rozhodnutí krajského soudu, vedeném Nejvyšším správním soudem pod sp. zn. 5 As 91/2012, se tedy Nejvyšší správní soud bude moci v mezích žalobních bodů zabývat otázkou, zda sdělení žalované, jímž byla vyřízena žádost stěžovatelky o *sjednání nápravy*, je nutno považovat z hlediska § 65 odst. 1 s. ř. s. za rozhodnutí správního orgánu či nikoliv.

[16] V každém případě je však nutno v nyní posuzované věci dospět k závěru, že předmětná žaloba proti rozhodnutí správního orgánu ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. nesměřovala. Pokud totiž stěžovatelka napadla žalobou ve správním soudnictví, konkrétně žalobou proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 s. ř. s., úkon žalované, jímž nebylo vyhověno její žádosti o *sjednání nápravy*, jistě mohla v této žalobě namítat mj. i to, že takovým úkonem žalované byla dotčena na svých právech, neboť rozhodnutí nebylo vydáno v písemné formě, nicméně nelze připustit, aby stěžovatelka samostatnou žalobou podle § 65 s. ř. s. napadla pouze tuto tvrzenou dílčí vadu postupu žalované a další žalobou současně brojila proti vlastnímu úkonu žalované, jímž byla její žádost vyřízena (k tomu srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2012, č. j. 5 As 13/2012 - 30).

[17] S ohledem na uvedené Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že krajský soud ve svém postupu nepochybil, když předmětnou žalobu stěžovatelky bez dalšího odmítl podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s., když dospěl k závěru, že směřovala proti úkonu žalované, který je dle § 70 písm. a) s. ř. s. ze soudního přezkoumání vyloučen, neboť není rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. Jakkoli krajský soud kasační stížností napadené usnesení odůvodnil velmi stručně a navíc obecně, zdejší soud přesto neshledal toto usnesení nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů, neboť závěr krajského soudu, podle něhož předmět žaloby není rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., je v daném případě zcela zřejmý. Obdobně nebylo nutné, vzhledem k tomu, že žaloba zjevně napadala pouze tvrzenou dílčí vadu úkonu žalované, který byl zároveň u téhož krajského soudu napaden jinou žalobou, aby si krajský soud obstarával další podklady pro své rozhodnutí či aby odstraňoval vady žaloby.

[18] Nejvyšší správní soud dospěl z uvedených důvodů k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 in fine s. ř. s. zamítl.

[19] O nákladech řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaná měla ve věci úspěch, příslušelo by jí tedy právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, tyto jí však nad rámec její běžné úřední činnosti nevznikly.

[20] Stěžovatelce byl pro řízení o kasační stížnosti ustanoven zástupce z řad advokátů, v takovém případě platí náklady zastoupení stát. V předmětné věci však soud ustanovenému zástupci odměnu za zastupování nepřiznal, neboť z obsahu spisu vyplývá, že žádný úkon právní služby, za kterou by ustanovenému advokátovi podle § 11 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, odměna náležela, nevykonal.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 12. prosince 2012

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu